

Årsmelding 2011

Várdobáiki samisk senter

Innhold

VÁRDOBÁIKI SAMISK SENTER	3
ORGANISASJON/SELKAPSFORM.....	4
ANDELSHAVERE	5
<i>Kommuner:.....</i>	<i>5</i>
<i>Sameforeninger:.....</i>	<i>5</i>
<i>Andre lag og foreninger:</i>	<i>5</i>
<i>Privatpersoner.....</i>	<i>5</i>
STYRET.....	5
ANSATTE.....	6
LOKALER	6
VIRKSOMHET	6
<i>Kultursenteret</i>	<i>7</i>
<i>Språksenter</i>	<i>9</i>
<i>Helsesatsing</i>	<i>11</i>
<i>Museum</i>	<i>12</i>
<i>Barnehage.....</i>	<i>14</i>
ØKONOMI.....	14
LEIETAKERE	15
AVSLUTNING.....	15

Várdobáiki samisk senter

Dette dokumentet er en årsmelding for Várdobáiki samisk senter for 2011. Várdobáiki har sitt virkeområde i Nordre Nordland og Sør-Troms.

Senteret er ett av flere samiske språk- og kultursenter i Norge som har fokus på bevaring og utvikling av samisk språk og kultur. Senteret har særskilt ansvar for markasamisk og sjøsamisk kultur i regionen. Kultursenteret deles inn i fem avdelinger: kultursenter, språksenter, museum, barnehage og helse. Avdeling kultursenter er hovedsakelig et overbygg for de andre avdelingene men også mange prosjekt og tiltak er direkte organisert under avdeling kultursenter.

Sametinget bevilget penger over Sametingets budsjett til Brukerrettede tilbud for eldre samer for første gang i 2011. Várdobáiki er svært fornøyd med at Sametinget har sett betydningen av arbeidet som Várdobáiki har gjennomført på prosjektbasis over flere år og gjennom driftsmidler har muliggjort videre satsing på fagfeltet. Várdobáiki ser det er naturlig at senteret har og tar et særskilt ansvar for samisk helse både regionalt og nasjonalt, ved å være en ressurs også for andre som arbeider med samisk helse, spesielt blant eldre.

Várdobáiki har i 2011 ansatt egen økonomi-/regnskapskonsulent og tar fra første januar 2012 selskapets regnskap internt. I tillegg til å arbeide med brukerretta tiltak, har Várdobáiki i 2011 forberedt organisasjonsendring av selskapet.

Senteret kan se tilbake på enda et år med sterkt fokus på brukerretta tiltak og stor virksomhet og vi vil takke for velvilje og bidrag fra både brukere og bevilgende myndigheter. Gjennomførte enkeltstående prosjekt rapporteres i særskilte rapporter som sendes til bevilgende myndigheter, de vil likevel bli nevnt i årsmeldingen. Vedlegg 1 viser representasjoner og deltakelse på møter/kurs.

Olav Andersen
Styreleder

Kjersti Myrnes Balto
Daglig leder

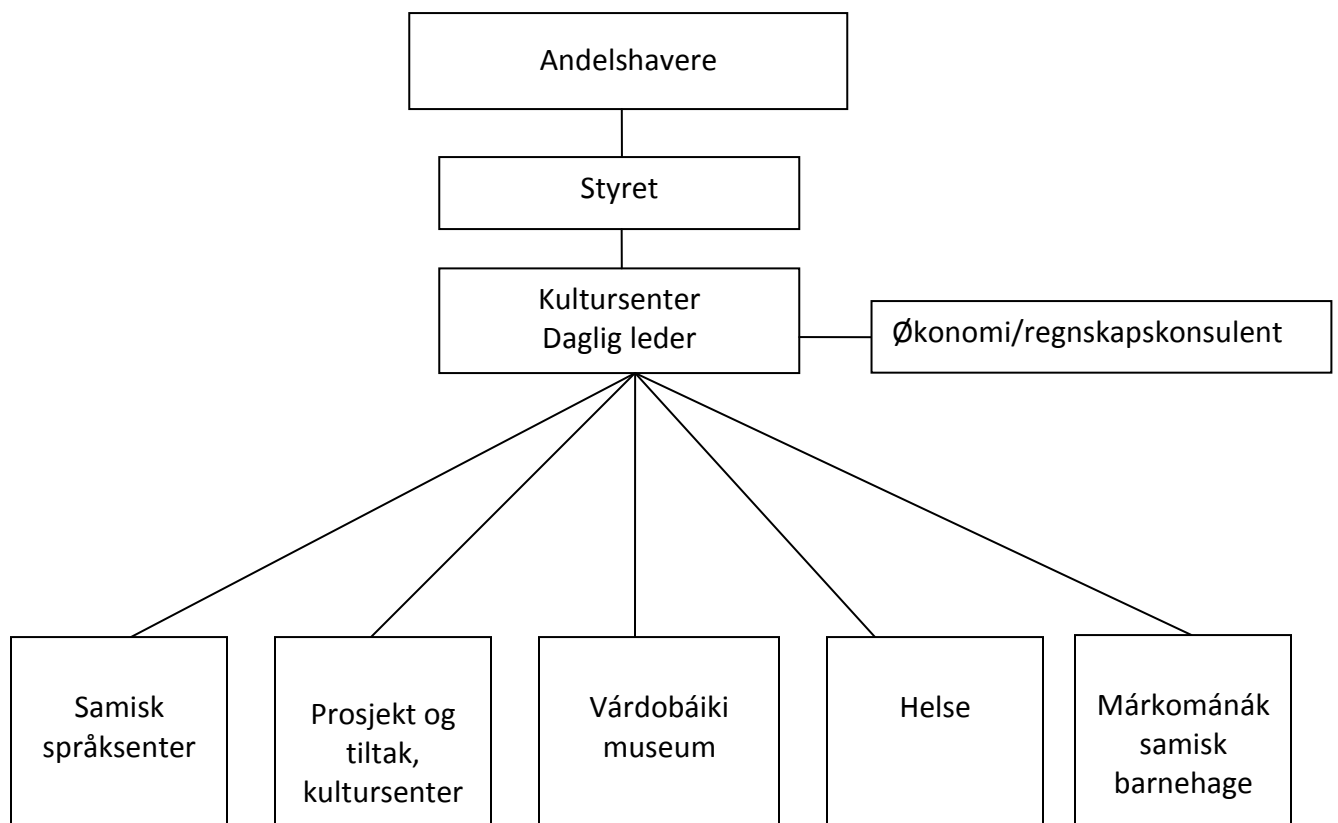

Organisasjon/selskapsform

Várdobáiki BA er et selskap med vekslende medlemstall, kapital og begrenset ansvar. Andeler i selskapet kan tegnes av offentlige instanser/organisasjoner, institusjoner og enkeltpersoner i form av kontante innskudd.

Formål: Selskapet Várdobáiki BA er et samisk senter for Sør-Troms og Nordre Nordland med formål å videreføre samisk språk, kultur og samfunnsliv i regionen. Várdobáiki skal bidra til et inspirerende miljø i tråd med samiske verdier og tradisjoner i området. En spesiell oppgave for Várdobáiki er å få realisert planene for kulturhuset Várdobáiki.

Organisasjonskart

Andelshavere

Kommuner:

Ballangen kommune, Evenes kommune, Gratangen kommune, Narvik kommune
Salangen kommune, Skånland kommune, Tjeldsund kommune

Sameforeninger:

Bálák sámesearvi/Ballangen sameforening, Bjerkvik og omegn sameforening-NSR, Hinnøy og omegn sameforening-NSR, Salten sameforening-NSR, Stuornjárgga sámenuorak-NSR (ungdomsforening), Samenes folkeforbund-SFF, Hålogaland sameforening-SFF, Loabákáiddi siida-SFF, Lavangseidet og omegn sameforening, Ofoten samiske forening

Andre lag og foreninger:

Harstad RV, Márkomeannu searvi, Sandemark bygdeutviklingselskap SABUS AS, Sárahká Sellju AL (eier av barnehagebygg), Skániid girjie AS (bokforlag), Stuornjárgga sámiid duodji (samisk husflidslag), Troms reindriftsamers fylkeslag- NRL

Boltås sanitetsforening ga sin andel til virksomheten da foreningen ble lagt ned.

Privatpersoner

75 privatpersoner

Til sammen 504 andeler

Styret

Olav Andersen ble gjenvalgt som styreleder, for ett år, på årsmøtet 2011 med Else Grete Broderstad som personlig varamedlem.

Styret har for øvrig hatt følgende styremedlemmer i 2011:

Følgende styremedlemmer med personlige vara ble valgt inn i 2011 for 2 år:

Jardar Jensen, Evenes	Trude Hagland, Evenes
Liv Slettli, Gratangen	Siv Sara, Vestvågøy
Svein Berg, Skånland, ny	Odd Roar Strømme, Narvik

Følgende styremedlemmer med personlig vara ble valgt inn i 2010 for 2 år

Ingolf Kvandahl, Ballangen, gjenvalg	Grethe Amundsen, Ballangen
Nanna Thomassen, Lavangen, ny	Björg Bonk, Skånland
Håkon Brox, Skånland, Skånland, gjenvalg	Jorun Murberg Spaun, Harstad

Ingolf Kvandahl ble valgt som nestleder på årsmøtet.
Styret har holdt 6 møter i 2011 og behandlet 62 saker.

Ansatte

Várdobáiki har i 2011 hatt 18 ansatte med arbeidskontrakt over lengre tid, og 9 korttidsengasjement, de fleste av dem var ungdom i sommerjobb. I tillegg til at ungdom i sommerjobb gjør en viktig jobb for Várdobáiki ser vi at det er viktig at også Várdobáiki tar ansvar for å tilby samisk ungdom sommerjobb slik at de får viktig arbeidserfaring. Store deler av virksomheten på senteret er prosjektbasert, og det medfører relativt stor bruk av midlertidige stillinger. Várdobáiki har fornyet avtalen med inkluderende arbeidsliv (IA-bedrift) i 2011.

Lokaler

Várdobáiki leier lokaler i Nautå Næringsbygg. Her er 12 kontor, ett møterom og ett utstillingsrom. Av disse har seks kontor vært leid ut på framleie. Várdobáiki driver Márkománák samisk barnehage i Planterhaug/Lánjttedievvá i Skånland. Barnehagen er lokalisert i bygg leid av Sáráhka sellju AL. Várdobáiki leier lokaler av det samiske husflidslaget Stuornjágga sámiiid duodji i en tidligere skolebygning i Trøssemark/Vuopmegeahči hvor Nuoraid Siida/ungdomstiltaket er lokalisert. I forbindelse med gjennomføring av møter og tiltak leies forskjellige grendehus og andre halv-offentlige lokaler etter behov.

Samiske lag og foreninger bruker Várdobáikis lokaler til forskjellige møter og tiltak.

Virksomhet

Várdobáikis virksomhet deles i barnehage, museum, språk, kultur og helse. Hver av disse virksomhetsdelene er finansiert over egne driftsmidler samt prosjektmidler til spesielle tiltak. Várdobáiki fikk for første gang driftsmidler til helsesatsing fra 2011 etter langvarig arbeid gjennom prosjekt.

Kultursenteret

Várdobáiki BA, kultursenteret er et overbygg for alle funksjoner under organisasjonen og ivaretar drift av kultursenteret. Daglig ledelse, videreutvikling, økonomisk planlegging, oppfølging, personalansvar og utleie er eksempler på funksjoner som knyttes til drift av senteret. I tillegg organiseres en del prosjekt direkte under kultursenteret.

Kunst og kulturformidlingsenhet

Galleri Várdobáiki har i 2011 hatt utstilling av malerier av Ernst Ivan Simon Thomassen frem til juni 2011. Da tok den svensksamiske kunstneren Nils Anders Inga over, og hadde utstilling frem til november. Fra november var det fotoutstilling med Arild Heitmann. Utstilling byttes ut hvert halvår – i mai og i november. Åpning av utstilling annonseres i flere media og publikum inviteres til en vernissage, der kunstneren selv er til stede. Under vernissagen serveres det utvalgte spesialiteter, gjerne tradisjonsretter med moderne vri, for eksempel blodpannekaker med serranoskinke eller jalapeño ost. Vernissagene er godt besøkt. Utstillingen er ellers åpen i kontortiden. Utstillingene blir besøkt av lokalbefolkninga, skoler, institusjoner og andre.

Ungdomstiltaket Nuoraid siida.

Leier lokaler i gamle Trøssemærk skole. Har ikke hatt faste åpningstider i 2011.

Samarbeid med Márkomeannu samisk festival

Márkomeannu leier kontor hos Várdobáiki og Várdobáiki har ansvar for lønn- og personalfunksjoner for Márkomeannu. Várdobáiki ser Márkomeannu som en av de viktigste arenaer for utvikling av samisk språk og kultur i regionen og er stolt av å kunne bidra til å gjennomføre Márkomeannu ved å samarbeide med festivalen både under selve festivalen og ellers i året. Festivalen arrangeres på Gállogieddi friluftsmuseum som forvaltes av Várdobáiki museum. Várdobáiki museum ser viktigheten av å videreføre den gode dialogen i forhold til arrangementet og det verneverdige tunet.

Samarbeid med Bok- og kulturbussen i Sør-Troms

Várdobáiki har inngått et samarbeidsprosjekt med Troms fylkeskommune for å utvikle det samiske tilbudet fra Bok- og kulturbussen i Sør-Troms. Prosjektet startet høsten 2011. Festivalbiblioteket under Márkomeannu var en del av dette samarbeidet.

Samiske fagdager

Samiske fagdager er et tilbud som vi har gitt til elever på mellomtrinnet, femte, sjette og sjuende trinn på skolene i Evenes, Tjeldsund og Skånland. Hovedmålet er å gi elever kunnskaper om samisk kultur og lokal samisk kultur og tradisjon. Målet er å øke kunnskapen om samer både generelt og om samene i vårt område. Fagdage ble arrangert i mai med skolebesøk og arrangement på Gállogieddi friluftsmuseum. Skolene har satt stor pris på tilbudet og det har vært mange klasser som har deltatt.

Kulturutvekslingsprogram i Evenes kommune

Evenes kommune har tatt imot flyktninger fra Eritrea. I den forbindelse har det vært arbeidet med å igangsette integreringstiltak, som baserer seg på utveksling av kultur, og kunnskap om hverandres historie. Evenes kommune, flyktingetjenesten i Evenes, Evenes og Tjeldsund kirkekontor og Várdobáiki samisk senter har innledet et samarbeid omkring dette arbeid gjennom tre kulturkvelder/arrangement. Første arrangement, *Eritrea from Norway*, var i mai 2011 på Samfunnshuset i Bogen, der eritreisk mat, kultur og historie ble presentert. Det andre arrangementet, *Opplev det samiske Evenes*, ble arrangert i Snubba grendehus, der samisk mat, kultur og historie ble presentert. Et siste arrangement, der foreningsliv og fritidsaktiviteter i Evenes skal presenteres er under planlegging.

Nettverksbygging gjennom kulturell utveksling

Várdobáiki har i 2011 startet en satsing på nettverksbygging med russisk side av Sápmi. Dette er gjort gjennom et prosjekt hvor målet har vært å bygge nettverk mellom samer i Nordre Nordland og Sør-Troms og i Murmansk, Russland.

Det har vært arrangert tre turer til Russland, hvor Várdobáiki har hatt med deltakere fra regionen til forskjellige festivaler/arrangement. På disse arrangementene har vi deltatt med ulike kulturelle program. Dette prosjektet har ført til at både Várdobáiki og deltakerne fra regionen får utviklet både formelle og uformelle nettverk med folk og organisasjoner på russisk side. Gjennom folk-til-folk-samarbeid øker mulighetene for videre samarbeid med russisk side av Sápmi.

Nettverksprosjektet vil videreutvikles i 2012. I etterkant av arrangementene i Russland har deltakerne også vist deler av programmene på arrangement i nærområdet.

Samarbeid med andre urfolk - Ainu

I august 2010 var Várdobáiki samisk senter arena og vert da Senter for samiske studier ved Universitetet i Tromsø og Senter for Ainu og urfolksstudier ved Universitetet i Hokkaidu, skrev under en samarbeidsavtale. Som en oppfølging til dette besøket var Várdobáiki invitert med på et besøk til Ainu landsbyen Biratori samt Universitetet i Hokkaidu høsten 2011. Det ble diskutert et videre samarbeid mellom Várdobáiki og Biratori.

Språksenter

Arbeid med bevaring, styrking og synliggjøring av samisk språk er en av hovedoppgavene under Várdobáiki. For å ivareta denne oppgaven har språksenteret ved Várdobáiki en rekke språktiltak på gang til enhver tid. Språktiltakene finansieres hovedsakelig av prosjektmidler fra Sametinget og Nordland fylkeskommune. Mindre tiltak finansieres også ved hjelp av driftsmidler som gis fra Sametinget og Troms fylkeskommune. Det er knyttet én fast ansatt til språksenteret, i tillegg har det vært ansatte i engasjement i forskjellige størrelser og av forskjellig varighet. Herunder kommer en beskrivelse av forskjellige tiltak knyttet til språkarbeid.

Stedsnavnsutvalg

Várdobáikis stedsnavnutvalg som ble oppnevnt i 2010, har fungert også i 2011 med samme sammensetning. Utvalgets mandat er å være Várdobáikis organ i arbeid med samiske stedsnavn, fungere som høringsinstans og ta initiativ i forhold til stedsnavnsaker overfor kommuner og andre. Utvalget konstituerte seg i februar, og valgte Gudmund Johnsen som leder. Stedsnavnutvalget hadde et aktivt år med mange arbeidsmøter og de har reist flere navnesaker. Det er foreslått skrivemåte for forskjellige typer navn, både kommunenavn, stedsnavn på byer, tettsteder, bygder, navn i naturen og navn på kirkelige bygg. Eksempel på kommuner som det ble foreslått navn på er Narvik, Evenes, Tjeldsund, og Harstad. Erfaringen er at arbeid med navnesaker er en langdryg prosess. Det er mange instanser som skal uttale seg, og arbeidet tar lang tid i de fleste kommuner.

Språkbud leirskole

Prosjektet med språkbud leirskole har vært videreført i 2011. Leirskoleprosjekt følger skoleåret. Målgruppen i dette prosjektet har vært elever i ungdomstrinnet og på videregående skole som har samisk i fagkretsen. Prosjekt som ble startet i 2010 gjennomførte flere leirskoler våren 2011. Prosjektet som startet høsten 2011 har gjennomført skolebesøk og leirskoler høsten 2011. Det har vært ansatt en egen prosjektleder for prosjektet.

Kompetansegivende nybegynnerkurs i samisk

Det har lenge vært et ønske om å heve statusen for samisk språk gjennom også å få flere i Várdobáikis virkeområde til å ta høgskoleutdanning og dermed skaffe flere ressurspersoner i samisk. Derfor inngikk Várdobáiki et samarbeid med Sámi allaskuvlla/Samisk høgskole i 2011 om å gjennomføre et innføringsstudium i samisk. Studiet består av to innføringskurs som hver gir 15 studiepoeng. Språkkursene er en del av Sametingets 5-årige voksenopplæringsprogram i samisk. Åtte studenter tok begge innføringskursene og avla høgskoleeksamen i samisk. Undervisningen ble gitt i perioden juni til november. Flere av de som tok eksamen har gått videre ved å starte på semesteremne i samisk ved høgskolen.

Språkkurs - temabaserte samiskkurs

Temakurs er en kursmetode som har vært i bruk ved Várdobáiki fra 2009. Dette er hovedsaklig muntlig baserte kurs der fokus er å få deltakerne til å bruke muntlig samisk gjennom ulike praktiske aktiviteter. Også i 2011 har vi gjennomført temakurs. Tema har vært duodji, oppsetting av tradisjonell lávvu, høsting og bearbeiding av sennagress, samisk matlaging, goahtegáhkut, sang og joik. Kursene har delvis vært samkjørt med gjennomføringen av innføringskursene i samisk. Antallet deltakere har variert på de ulike temaene, med fra åtte til femten personer. Totalt har tjuen personer benyttet seg av kurstilbudet i 2011.

Språkleir for voksne

Det ble arrangert språkleir for voksne på Pippira siida i Ballangen. Anita og John Ponga fra Vassijaure var innleide ressurspersoner. Språktreningen ble gjennomført gjennom aktiviteter som akvarellmaling, mønsterutskjæring i horn og bein, muntlige historier, tekstforståelse og sang. Åtte personer deltok på språkleiren.

Lesetrening for eldre

Månedlig tiltak som gjennomføres i forbindelse med Várdobáikis helsetreff. På helsetreffene er det hovedsakelig eldre samer som deltar. De fleste har samisk som første eller andre språk. Et fåtall av dem kan skrive eller lese samisk. Gjennom samisk lesetrening gir vi dem muligheten til å lære samt praktisere dette. Vi ser at flere og flere av deltakerne har dratt nytte av lesetreningen og deltar aktivt i høytlesningen.

Oversetting

Språksenteret bidrar med oversetting av tekster etter behov og kapasitet, både større og mindre oppdrag.

Språksentertreff

Hvert år arrangeres et felles språksentertreff for alle de samiske språksentrene i Norge. Det har etter hvert utviklet seg til å bli et stort arrangement. Várdobáiki arrangerte språksentertreffet i 2011. Det gikk av stabelen 3. – 4. mai. Planlegging og gjennomføring av arrangementet beslagla betydelige ressurser ved språksenteret. Representanter fra ni av elleve språksentre deltok, i tillegg til deltakere fra Sametinget og Sámi allaskuvlla.

Helsesatsing

Helsetreff er et månedlig tilbud der eldre samer samles til samisk lesekurs, sosialt samvær, foredrag med forskjellig tema, trim, samt salg av middag. Nytt av året er at Kulturbussen i Troms gir sitt tilbud til deltakerne på treffene, både gjennom bussens virksomhet, samt foredrag/informasjon om sitt tilbud. Helsetreffene arrangeres i samarbeid med fagpersonell i Evenes og Skånland kommuner. Helsetreffene er utviklet ved Várdobáiki samisk senter og igangsatt første gang i 2003. Helsetreffene har fått god omtale i media og det var vært stor interesse fra mange andre aktører som ønsker å starte opp tiltak etter Várdobáikis modell. Várdobáiki har vært engasjert i etablering av helsetreff i Tysfjord i regi av Árran lulesamisk senter. Alta sameforening har besøkt Várdobáiki for å lære mer om helsetreffene, samt delta på ett helsetreff. Vi har fått signaler om at de har etablert et lignende tilbud for sine samiske eldre. Vi har også hatt besøk av studentene fra den desentraliserte samiske sykepleierutdanningen i Porsanger kommune som deltok på et helsetreff.

Helsetreffet på tur

I 2011 har helsetreffdeltakerne også vært på tur til andre samiske områder. Første turen gikk til Árran lulesamisk senter, der vi deltok på deres helsetreff. På høsten innledet vi et samarbeid med Senja sameforening, som laget et program for oss. Vi startet på Samisk hus, Svanelvmoen, der vi var med på et foredrag om den lokale samiske historien v/Dikka Storm, Tromsø museum. Vi besøkte Kaperdalen markasamiske boplass, og fikk omvisning og stedets

historie presentert der. Vi avsluttet med middag og underholdning på Samisk hus. På turene var det mellom 25 og 30 deltakere.

Mimretreff

er et tilbud til eldre samer i institusjon. Dette er et månedlig tilbud til 5 institusjoner i Skånland, Evenes og Narvik kommune (Bjerkvik). Det ble igangsatt i september 2009 og har som mål å ta fatt i aktiviteter som velkjent fra tidligere for eldre samer, og presentere dem for de eldre. Det har vært viktig at aktivitetene som har vært valgt har kunnet oppleves gjennom flest mulig sanser –

er

både syn, hørsel, smak, og følelse/taktil sans. Deltakelsen har variert fra ni til tjueseks deltakere, der variasjonen mellom institusjonene er stor, mens det har vært stabil deltakelse ved den enkelte institusjonen. Tilbudet har blitt godt tatt i mot av både institusjonene og deltakerne.

Samarbeid med SANKS Samisk nasjonalt kompetansesenter - psykisk helsevern

Várdobáiki har fortsatt samarbeidet med SANKS Samisk nasjonalt kompetansesenter - psykisk helsevern. Som et ledd i samarbeidet arrangerte vi i fellesskap VIVAT-kurs (Førstehjelp ved selvmordsfare) på Várdobáiki. Kurset er for helsepersonell og andre interesserte. Kurset ble arrangert på Várdobáiki i februar 2011, med kursledere fra SANKS.

Helseseminar

Høsten 2011 ble det arrangert et seminar for helsearbeidere. Invitasjon med program ble sendt til Evenes, Tjeldsund, Narvik, Skånland, Lavangen og Gratangen kommune. Seminaret ble gjennomført den 13. september 2011 på Tjeldsundbrua Kro og Hotel i Skånland. Helsearbeidere fra Skånland, Evenes og Bjerkvik i Narvik kommune deltok. Forelesere var Grethe Dunfjeld og Kristine Gaup Grønmo.

Museum

Museumsdriften ved Várdobáiki har fulgt "Plan for etablering av museumsdrift ved Várdobáiki samisk senter" av mars 2009, med bakgrunn i "Delutredning av samisk museumsvirksomhet i Nordre Nordland og Troms" og "Sametingsrådets melding om samiske museer". Nedenfor følger en redegjørelse av museumsvirksomheten for 2011.

Det er knyttet en fast stilling som museumsleder til museet, i tillegg har det vært vaktmester og flere engasjement i forbindelse med særskilte oppgaver som for eksempel kulturminneregistrering, arkivarbeid, og guiding på Gállogieddi friluftsmuseum.

Gállogieddi friluftsmuseum

Várdobáiki museum har driftsansvaret for Gállogieddi friluftsmuseum. I denne sammenhengen har vedlikehold av bygningsmassen vært sentral, samt teknisk konservering av gjenstandssamling.¹ Sikringen av Gállogiedde har blant annet også bestått av termografering av det elektriske anlegget, med tanke på framtidig brannsikring. I 2011 ble det igangsatt etablering av et bygningsarkiv, som har til hensikt å dokumentere bygningsmassen på Gállogieddi. Arkivet blir en del av Várdobáiki museums Primus-katalog. Gállogieddi friluftsmuseum mottok på vegne av tidligere initiativtakere og eget museumsarbeid Nordlands fortidsminneforenings bevaringspris for 2011.

Museet har hatt sesongåpent fra 1. juni til 14. august, samt åpent i annonserte helger i august. Det har vært ansatt fire guider i sommersesongen. Várdobáiki museum var hovedarrangør for Vardemarsjen under Márkomeannu. Vardemarsjen gikk i et kulturhistorisk landskap, med utgangspunkt i tunet og museets kulturminneløype.

I 2011 har Várdobáiki museum fortsatt oppbyggingen av bildearkivet i Primus, som pr dags dato består av 842 digitale fotografier.

Kulturminneregistrering

Várdobáiki museum har i 2011 foretatt en rekke kulturminneregistreringer i regionen, både på fastlandet og på Hinnøya. Dokumentasjonen av grenseoverskridende flytteveier for rein har vært sentralt også i 2011. Sommeren 2011 ble det avholdt et kulturminneregistreringskurs i samarbeid med Sametinget, hvor resultatet var at fire ungdommer har registrert kulturminner på timesbasis i sommersesongen. Várdobáiki har i tillegg deltatt på befaringer i regionen i samarbeid med Sametinget.

Vilgesvárre og Kvandahl museumsinitiativ

Várdobáiki museum har bistått Vilgesvárre samisk boplass, administrert av SABUS, i forhold til henvendelser til Sametinget. I tillegg har det blitt prosjektert restaurering av en jordkjeller på Vilgesvárre, med oppstart sommeren 2012. Videre er startet prosjektering og formaliseringsprosessen av det museale samarbeidet med SABUS i med årsskiftet 2011 /2012.

I forhold til Henrik Kvandahl-museumsinitiativ har man initiert til et forprosjekt som tar sikte på planlegge den framtidige museumsvirksomheten med spesielt henblikk på Henrik Kvandahls liv og virke.

¹ Tekstilene i gjenstandssamlingen var i vinteren 2011 utsatt for et relativt mildt middangrep, noe som ble fjernet i tråd med museal praksis

Formidling

På generelt grunnlag har Várdobáiki museum formidlet samisk historie, både til elever i skoleverket og allmennheten for øvrig. Dette har skjedd enten via forelesninger eller tilknyttet kulturminner i regionen.

Den administrative funksjonen til museumsleder har blant annet bestått av prosjektering av framtidige prosjekter, rapportering, uttalelser samt oppfølging av henvendelser til museet.

Barnehage

Várdobáiki driver en privat barnehage, Márkománák samisk barnehage, som ligger idyllisk til i Planterhaug i Skånland kommune. Barnehagen har fine utearealer midt i det samiske kulturlandskapet, med skog, mark og fjell som sin leke- og læringsarena.

Barnehagen har tjuvfem plasser i alderen ti mnd. til seks år. Barnehagen finansieres over eget budsjett med statstilskudd til private barnehager, særtilskudd fra Sametinget, kommunalt tilskudd og foreldrebetaling. Barnehagen har som særskilt formål å skape trygghet og tilhørighet til samisk språk og kultur. Ellers er barnehagen underlagt generell lovgivning for barnehager.

Barnehagebygget ble pusset opp i 2011 da flere rom fikk nytt gulv og stellerrommet ble renoveret. Várdobáiki er svært fornøyd med samarbeidet med eierne av bygget og er opptatt av å opprettholde denne gode dialogen.

Barnehagen har gjennomgående fokus på samisk språk og flere av barnehagens ansatte har deltatt på samiskkurs for å høyne samiskkompetansen i barnehagen. Av barna i barnehagen er det ett barn som har samisk som hjemmespråk. For de øvrige barn er samisk en del av den daglige hverdagen i barnehagen, noe som utgjør et godt utgangspunkt for videre språkopplæring.

Økonomi

Várdobáiki finansieres av driftstilskudd og prosjekttilskudd. Driftstilskuddene dekker hovedsakelig lønn til daglig leder og de forskjellige avdelingsledere samt andel av driftskostnadene. Deler av driftstilskudd blir også brukt til direkte brukerrettede tiltak. Várdobáiki mottar en stor andel prosjektmidler i forhold til fast driftstilskudd og mye aktivitet er prosjektbasert og finansieres over eksterne prosjektmidler. Aktiviteten tilpasses oppnådd finansiering. Organisasjonen er avhengig av å delfinansiere kostnader knyttet til administrasjon og generell drift også gjennom prosjekt.

Vi fikk i november 2011 avtale om driftskreditt fra bank. Omsetningen totalt er på ca 8,54 mill, av dette gjelder 2,47 mill Márkománák samisk barnehage.

Várdobáiki får fast driftstilskudd fra Sametinget til Språksenter, kultursenter og museum, fra Troms fylkeskommune til Språk- og kultursenter, fra Nordland fylkeskommune til drift av Gállogieddi. Prosjektmidler har vært gitt fra Sametinget, Nordland fylkeskommune og Barentssekretariatet.

Regnskapstjenester kjøpes fra Økonor, Evenskjer. Revisjon har vært foretatt av BDO, Harstad. I 2011 har BDO revidert totalregnskapet samt flere forskjellige prosjekt. Etter ansettelse av intern regnskapsfører i september har det vært arbeidet med forberedelse til intern regnskapsføring fra 1.1.2012.

Leietakere

Várddobáiki framleier kontor til andre samiske organisasjoner/institusjoner. Leietakere er Sametinget, Universitetet i Tromsø, (Senter for samisk helseforskning), Duodjeinstituhtta og Márkomeannu.

Gjennom å samle personer som arbeider med samiskrelaterte tema i samme bygg blir det et inspirerende og rikt miljø som har stor betydning for videreutvikling av samisk språk og kultur i regionen og ikke minst Várddobáiki som en viktig samisk institusjon. Várddobáiki forsøker å tilrettelegge kontorbehov for leietakerne så godt som mulig og anser alle leietakere som viktige samarbeidsparter i arbeidet for bevaring av samisk språk og kultur i regionen.

Avslutning

Várddobáiki står stadig foran flere utfordringer. Det var ikke mulig å komme i mål med arbeidet vedrørende omorganisering i 2011. Dette må slutføres i 2012. Det arbeides med å få Sametinget og Nordland og Troms fylkeskommune med som etablerere av den nye organisasjonen Várddobáiki.

Drift av samisk barnehage er en viktig oppgave for Várddobáiki. Det er viktig å gi den oppvoksende generasjon kompetanse i samisk språk og kjennskap til den lokale samiske kulturen. Oppgaven med språkopplæring i barnehagen er ressurskrevende og vi ser et klart behov for å kunne sette inn mer ressurser på det feltet.

For å ivareta det viktige arbeidet med samisk språk må rammevilkårene for språkarbeid styrkes. Det er nødvendig med tilgang på mer ressurser til drift av språksenteret og det vil tas initiativ overfor Sametinget om å inngå egen samarbeidsavtale vedrørende språkarbeid.

Verneverdige byggverk og byggetradisjoner er en viktig del av den markasamiske kulturarven. Med dette som bakgrunn skal Várddobáiki ha et spesielt fokus på bygningsvern. Várddobáiki museum tar sikte på å etablere spisskompetanse innenfor det samiske bygningsvernarbeidet.

Gjennom drifttilskudd til helsesatsing i forhold til eldre har det åpnet seg en mulighet til å gjøre kompetansen vi har ervervet oss gjennom mange år også tilgjengelig for andre. Várddobáiki vil slik være en spydspiss i arbeid med samiske helse.

Samarbeid med Márkomeannu er viktig og Várddobáiki vil fortsatt være med på å skape gode forhold for arbeidet med festivalen gjennom å videreutvikle samarbeidet med Márkomeannu og være en bidragsyter der det er naturlig.

Várddobáiki vil fortsatt ha sterkt fokus på brukerretta tiltak. Dette oppnås gjennom fortsatt stor prosjektrelatert virksomhet. Styret ser etablering av ny organisasjon samt styrking av språksenteret som de to viktigste satsingsområder for 2012.